

Statenbrief

Besluitvorming

Datum
10 april 2025

Zaaknummer
2025-002555

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 4

Onderwerp

Vorbereidingsbesluit stikstofemissie-arme stroken

Beleidsprogramma

- Biodiversiteit
- Agrifood
- Gezonde leefomgeving

Ambitie

- Alle

Portefeuillehouder

Ans Mol-van de Camp

1 Kern voorstel

Gedeputeerde Staten stellen voor om het voorbereidingsbesluit stikstofemissie-arme stroken vast te stellen. Hiermee wordt de bestaande situatie bevroren in een strook van 500 meter rond de stikstofgevoelige natuur binnen de Natura 2000-gebieden Veluwe, landgoederen Brummen, Willinks Weust en Bekendelle. Dit betekent dat er op een enkele uitzondering na geen nieuwe activiteiten in deze strook worden toegestaan die zorgen voor de uitstoot van stikstof. Deze beperking is maximaal 1,5 jaar van toepassing. Dit voorbereidingsbesluit gaat niet over bestaande activiteiten in deze strook. Die kunnen door blijven gaan. Het 'voorbereidingsbesluit stikstofemissie-arme stroken' is een volgende stap in het in beweging krijgen van de vergunningverlening.

2 Waarom ontvangt u deze Statenbrief?

Eerder is toegelicht dat vanwege de Raad van State uitspraken over stikstof op 18 december 2024 de vergunningverlening in Nederland nagenoeg op slot zit. Voor ons college was dit aanleiding om bovenop de Versnellingsaanpak Stikstof (PS2024-1027, PS2024-1029 en PS2024-1030) een extra maatregel in gang te zetten, namelijk de zonering. Die zonering houdt in dat activiteiten in een strook van 500m rondom de stikstofgevoelige natuur binnen de genoemde Natura 2000-gebieden te maken krijgen met strengere regels voor stikstofuitstoot. Alle betrokkenen krijgen 10 jaar de tijd krijgen om daar naar toe te groeien. Wij stellen hiervoor een pakket aan flankerende maatregelen samen en zullen actieve begeleiding bieden voor een bij het gebied passende en toekomstbestendige invulling.

Het voorbereidingsbesluit waarover we nu uw besluit vragen is bedoeld als voorbereiding op het uitwerken van de zonering in de omgevingsverordening. Dat gebeurt door het weren van nieuwe activiteiten stikstof uitstoten in stroken van maximaal 500 meter rond stikstofgevoelige habitats en leefgebieden op de Veluwe en bij de meest gevoelige Natura 2000-gebieden in Winterswijk.

Het Voorbereidingsbesluit staat niet op zichzelf. De plannen voor de Versnellingsaanpak Stikstof werken we voor de zomer van 2025 verder uit in een concreet uitvoeringsprogramma voor een verdere

daling van de stikstofuitstoot. We benutten per direct de budgetten die voor stikstof beschikbaar zijn zodat mensen die te maken krijgen met strengere regels ook in staat worden gesteld om daar aan te voldoen of er stapsgewijs naar toe te werken.

Door het nemen van het voorbereidingsbesluit biedt u voor de korte termijn duidelijkheid over de ontwikkelrichting en voorkomt u dat er de komende 1,5 jaar nieuwe activiteiten starten die zorgen voor meer stikstofuitstoot of waar na vaststelling van de uiteindelijke zonering alsnog strengere eisen voor gelden. Bovendien zien wij dit als een belangrijk juridisch argument dat samen met de uitvoering van de Versnellingsaanpak Stikstof helpt om de vergunningverlening weer op gang te krijgen en af te zien van handhaving bij de PAS-melders.

3 Hoe bent u eerder betrokken?

De zonering rond stikstofgevoelige habitats op de Veluwe en bij de meest gevoelige natuurgebieden in Winterswijk is aangekondigd (PS2025-82) bij de behandeling van de Versnellingsaanpak Stikstof op 5 februari 2025 in uw Staten. Daarna hebben we u geïnformeerd over ons plan van aanpak en de kaderstelling voor de verdere uitwerking van die zonering (PS2025-200).

4 Samenvatting

Wij stellen uw Staten voor het bijgevoegde voorbereidingsbesluit vast te stellen. Dit besluit geeft per direct een juridische grondslag om geen nieuwe activiteiten toe te staan die stikstof uitstoten.

- Het voorbereidingsbesluit geldt voor een strook van 500 meter om de stikstofgevoelige natuur binnen de Natura 2000 gebieden Veluwe, Landgoederen Brummen, Bekendelle en Willinks Weust. Als de nadere uitwerking daar aanleiding toe geeft kan de begrenzing van de uiteindelijke zonering in de omgevingsverordening afwijken van de strook waarvoor nu het voorbereidingsbesluit gaat gelden.
- Het voorbereidingsbesluit maakt nieuwe activiteiten in de strook van 500m onmogelijk totdat de uitwerking van de zonering is vastgelegd in de provinciale omgevingsverordening, met alleen de hoogst nodige uitzonderingen. Dit zijn:
 - Alle activiteiten die al een ontvankelijke vergunningaanvraag hebben gedaan op het moment dat wordt besloten over het voorbereidingsbesluit
 - Activiteiten die alléén zorgen voor een tijdelijke uitstoot van stikstof
 - Activiteiten met een dwingende reden van groot openbaar belang (denk aan dijkversterkingen, verkeersveiligheidsprojecten, defensie)
 - Activiteiten die er aan bijdragen dat Gelderland van het slot komt en vergunningverlening weer (beter) mogelijk wordt. Dus zaken waardoor stikstofgevoelige natuur zich kan herstellen en de uitstoot van stikstof vermindert.
- Het voorbereidingsbesluit geldt voor maximaal 1,5 jaar. In die tijd zal de omgevingsverordening met de beoogde strook van maximaal 500 meter zijn uitgewerkt, samen met een flankerend pakket aan maatregelen met bijpassend budget.

5 Argumenten

Waarom zonering en een voorbereidingsbesluit?

Datum
10 april 2025

Zaaknummer
2025-002555

Blad
3 van 4

Het instellen van stikstof-emissiearme stroken doen we omdat op dit moment Gelderland op slot zit doordat geen natuurvergunningen verleend kunnen worden.

De uiteindelijke zonering van maximaal 500m is er op gericht om de uitstoot van stikstof te verminderen in zogenaamde significante stroken, daar waar de uitstoot van die stikstof het meest direct van invloed is op de nabijgelegen stikstofgevoelige natuur.

Door het voorbereidingsbesluit worden ongewenste ontwikkelingen qua stikstofemissie voorkomen, zolang de beoogde zonering nog niet is uitgewerkt. Dit beschermt ook initiatiefnemers die anders het risico lopen om nu toestemming te krijgen voor iets waar ze over een jaar dan weer van moeten afwijken. Dit is ook van belang voor de voorzienbaarheid. We willen voorkomen dat ondernemers investeringen doen in activiteiten waar op basis van het toekomstige zoneringsbeleid extra beperkingen aan worden opgelegd.

Wat zijn uitzonderingen en waarom?

Het voorbereidingsbesluit maakt activiteiten (tijdelijk) onmogelijk, daarom is het belangrijk om de proportionaliteit van het besluit af te wegen. Tegelijk is de bedoeling om duidelijkheid te bieden over de ontwikkelrichting. Daarom zijn er slechts heel beperkt enkele uitzonderingen gemaakt. We willen niet allemaal uitzonderingen die toch weer leiden tot extra stikstofuitstoot. We verwachten van initiatiefnemers dat ze bedenken hoe ze binnen de strook van 500m zorgen voor lagere uitstoot van stikstof of anders daarbuiten zoeken naar plek voor nieuwe activiteiten.

De gangbare wettelijke eisen blijven gewoon van kracht. Alle projecten die vallen onder de uitzonderingsgronden in het voorbereidingsbesluit, dienen dus wel nog te voldoen aan het kader zoals dat geldt voor een omgevingsvergunning voor een Natura 2000 activiteit.

6 Kanttekeningen en dilemma's en risico's

Het voorbereidingsbesluit raakt alle nieuwe activiteiten in de zone, ongeacht de sector of hoogte van de bijdrage aan stikstofdepositie in de natuur. Ons college wil dat alle sectoren bijdragen aan een lagere stikstofuitstoot en dat betekent dus ook dat alle sectoren worden geraakt. Dat geen nieuwe activiteiten worden toegestaan raakt woningbouwplannen, uitbreiding van bedrijventerreinen en agrarische bedrijven en recreatieondernemers.

Het bevriezen van alle activiteiten kan gevolgen hebben voor investeringsbereidheid van partijen, extra kosten met zich meebrengen of leiden tot vertraging of afstel van voorgenomen activiteiten. Daar staat tegenover dat op dit moment nieuwe activiteiten vrijwel onmogelijk zijn doordat de vergunningverlening op slot zit. Daar willen we met behulp van de zonering en vooruitlopend daarop het voorbereidingsbesluit juist weer beweging in krijgen. Daarvoor is de zonering op zichzelf geen garantie, maar samen met het flankerend beleid wel een belangrijke concrete volgende stap in aanvulling op de reeds aangekondigde Versnellingsaanpak Stikstof.

De mensen die worden geraakt door het voorbereidingsbesluit en daarna door de uitwerking van de zonering hebben te maken met onzekerheid over hun toekomst en gebrek aan perspectief. Dit willen we zoveel mogelijk voorkomen of ondervangen door snel duidelijkheid te bieden over wat wel kan en welke stappen nog volgen uitwerking van de zonering. Dat combineren we met flankerende maatregelen waarvoor we de nog beschikbare (GMS-)middelen inzetten en in de Tussenbalans extra budget voorstellen. We realiseren ons dat we de zorgen niet volledig kunnen

Datum
10 april 2025

Zaaknummer
2025-002555

Blad
4 van 4

wegnemen, maar willen met duidelijke normen, een helder proces en voldoende budget voor flankerende maatregelen wel meer houvast en perspectief bieden.

7 Duurzaamheid

De nadruk ligt op stikstof omdat daardoor de vergunningverlening nu op slot zit. Andere duurzaamheidsthema's zijn hieraan ondergeschikt bij de afwegingen rond het voorbereidingsbesluit en de zonering.

8 Planning en control

Dit voorbereidingsbesluit heeft in beginsel geen financiële gevolgen. Externe partijen kunnen nadeelcompensatie aanvragen indienen, maar een voorbereidingsbesluit is geen schadeveroorzakend besluit genoemd in artikel 15.1 van de Omgevingswet.

Waar mogelijk worden de beschikbare budgetten al per direct ingezet om de gewenste ontwikkelrichting mogelijk te maken. In het kader van de Tussenbalans kijken we naar extra middelen bovenop de reeds beschikbare budgetten voor stikstof.

9 Participatie en communicatie

Voor dit voorbereidingsbesluit is geen participatie georganiseerd door de korte voorbereidingstijd. Wel hebben wij onze medeoverheden onder embargo geïnformeerd, vooral degenen op wiens grondgebied de zonering betrekking heeft.

10 Vervolg

De uiteindelijke zonering willen we zo snel mogelijk uitwerken in de omgevingsverordening. Dat doen we met een zorgvuldig participatieproces over zowel de invulling van de regels als het pakket van flankerende maatregelen dat er bij nodig is. In bijlage 3 lichten we het participatieproces op hoofdlijnen toe voor de nadere uitwerking van de zonering en het flankerend beleid. De verwachting is dat het uitwerken en vastleggen van zonering in de omgevingsverordening tot maximaal 1,5 jaar gaat duren.

Gedeputeerde Staten van Gelderland

Daniël Wigboldus	- Commissaris van de Koning
Johan Osinga	- Secretaris

Bijlage(n)

- 1 Ontwerpbesluit
- 2 Tekst voorbereidingsbesluit stikstofemissie-arme stroken
- 3 Proces totstandkoming zonering en flankerende maatregelen